

BETÆNKNING**Afgivet af Erhvervsudvalget
vedrørende****Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om visse forbrugeraftaler
(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Arbejdsmarked)****Afgivet til forslagets 2. behandling**

Erhvervsudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Niels Thomsen, Demokraterne, næstformand
Inatsisartutmedlem Kim Kielsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartutmedlem Akitsinnguaq Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen under FM2011 gennemgået forslaget og fremlægger hermed sit bidrag til en kvalificering af Inatsisartuts beslutningsgrundlag.

1. Forslagets indhold og formål

Lovforslaget er en opdatering af anordning nr. 350 af 14 juli 1980 (forbrugeraftaleloven). Den daværende forbrugeraftalelov regulerede blandt andet fjernsalg, men kun i form af postordre salg. Imidlertid har fjernkommunikationsteknologier såsom f.eks. internet og mobiltelefoner udviklet sig hastigt igennem halvfemserne. Det stigende salg af ydelser og varer til forbrugere via internet og mobiltelefoner, har medført et behov for, at forbrugerne også bliver beskyttet af en lovgivning når de handler via fjernkommunikationsteknologier. Forbrugeraftalelovens formål er at beskytte forbrugeren og forbedre dennes rettigheder, når forbrugeren indgår en aftale med en erhvervsdrivende indenfor to områder: *fjernsalg* og *salg* udenfor sælgers faste forretningssted. Beskyttelsen ligger blandt andet i, at forbrugeren har krav på forskellige oplysninger, herunder oplysning, om hvordan han eller hun kan fortryde købet. Derudover forbyder loven i hovedsagen sælgeren til uopfordret at rette personlig henvendelse til forbrugeren i deres hjem eller på deres arbejdsplads, dels fordi sådanne henvendelser kan virke påtrængende overfor forbrugeren og dels måske udvirke, at der træffes en aftale som forbrugeren egentlig ikke ønskede at indgå.

Lovforslaget rummer en del begreber som udvalget finder det passende at anføre og beskrive under forslagens formål og indhold. Udvalget har grundet lovforslaget kompleksitet også fundet anledning til kortfattet at skitsere hovedpunkterne i anordningen.

- **Oplysningspligten** er den pligt sælger har til at give forbrugeren visse og relevante oplysninger om varen eller tjenesteydelsen, og om hvornår og hvordan disse oplysninger skal gives til forbruger.
- **Fortrydelsesretten** er retten for forbrugeren til at fortryde handlen uden nogen begrundelse.
- **Fjernsalg** er handler, der indgås ved hjælp af fjernkommunikationsteknologier, uden at parterne mødes fysisk i en butik. Derudover er det en betingelse i loven, at aftalen indgås som led i et system for fjernsalg, som den erhvervsdrivende har etableret, f.eks. en hjemmeside eller et postordresalg, eller en annonce i avisen, der har til formål at indgå aftaler ved fjernkommunikation.
- **Aftaler indgået udenfor sælgers faste forretningssted** forstås som aftaler hvor sælgeren har arrangeret sig på anden måde end i en gængs forretning f.eks. et marked, en messe, et Home party f.eks. (Tupperware) eller Aloe Vera produkter, en salgstur med bus eller båd, eller et i forsamlingshus, på et hotel eller andetsteds.

1.1 Undtagelser fra loven

Følgende emner, er ifølge loven undtaget fra oplysningspligten og fortrydelsesretten.

Levnedsmidler og lignende til husholdningernes forbrug, som sædvanligvis udbringes af sælgeren eller købes på et marked. Brættet er derfor **ikke omfattet** af lovens bestemmelser.

Aftaler om indkvartering, transport, forplejning og aktiviteter omkring fritid, idræt, kultur og underholdning, hvis en tidsperiode om udførelsen af ydelsen er anført, ligesom den skal være indgået udenfor fast forretningssted. *Et eksempel på dette kan være en koncertbillet, købt via internettet, købet kan ikke fortrydes og man kan heller ikke forvente en refusion af billetten hvis man er blevet forhindret i at komme til koncerten.*

Opførelse af bygninger og visse lejeaftaler om fast ejendom er ikke omfattet af loven da dette er reguleret i anden relevant lovgivning.

Yderligere undtagelser om fortrydelsesretten drejer sig om lån i Realkredit og aftaler om andre finansielle ydelser, hvor sælger ikke har indflydelse på prisen, da denne er markedsbestemt f.eks. (aktiekurser, ædelmetaller, obligationer osv.) Fortrydelsesretten for finansielle ydelser bortfalder efter at salget er fuldbyrdet fra både sælger og købers side¹. Ligeledes er den situation undtaget, hvor forbrugeren udtrykkeligt anmoder den erhvervsdrivende om et besøg, i hjemmet eller på arbejdspladsen og en ordre afgives om netop det, som den erhvervsdrivende er kommet for.

1. 2. Sælgers forpligtelser i forhold til forbrugeren

1.2.1. Oplysningspligten ved aftaler indgået udenfor fast forretningssted

Oplysningspligten drejer sig i denne sammenhæng om, at sælger skal give forbrugeren en letforståelig og skriftlig oplysning om fortrydelsesretten og oplyse forbrugeren en adresse til brug af denne fortrydelsesret jf. § 10. Oplysningen skal gives allerede, når parterne indgår deres aftale, men er det varer, der skal overgives til køberen, kan sælgeren dog vente til dette tidspunkt. Drejer det sig om et løbende abonnement på aviser eller lignende, skal oplysningen gives senest ved den første levering.

1.2.2 Oplysningspligt ved fjernsalgsaftaler om varer

Drejer det sig om fjernsalgsaftaler jf. § 11 om varer skal sælgeren give oplysninger om sig selv, dvs. alle relevante oplysninger til hans identifikation, om varens væsentligste egenskaber samt om den samlede pris på varen alt inklusiv. Endvidere skal sælgeren give oplysninger om vilkår for betalingen, om fortrydelsesretten og dens indhold. Hvis fjernsalgskontakten sker via telefon, skal sælger starte samtalen med at oplyse sit navn og hvem han eventuelt repræsenterer samt formålet med henvendelsen. Alle oplysninger skal gives i rimelig tid inden en eventuel aftale indgås og informationerne skal være givet på klar og tydelig måde.

1.2.3 Oplysningspligt ved fjernsalgsaftaler om finansielle ydelser

Dersom fjernsalgsaftalen angår f.eks. et pengelån, obligationskøb eller andre finansielle ydelser, skal oplysningspligten stadig opfyldes fra sælgers side, jf. § 13 jf. 11. Herudover skal sælger bl.a. oplyse sit GER-nummer. (arbejdsgiver nr. i det centrale virksomhedsregister) eller anden offentlig registrering oplysning om tilsynsmyndighed samt eventuel klageadgang oplyses på hjemmesiden. Sælger er ligeledes forpligtet til at give retvisende oplysninger om de eventuelle og særlige risici ved tjenesteydelsen. Sælger er jf. § 14 også forpligtet til at sikre, at forbrugeren modtager alle de relevante oplysninger på enten papir eller et andet varigt medie.

¹ Såfremt en køber på et oplyst grundlag via internet f.eks. køber aktier og fuldbyrder denne handel med leverandøren af ydelsen vil køber ikke efterfølgende kunne påberåbe sig en fortrydelsesret, hvis aktierne efterfølgende falder i værdi.

1. 3 Forbrugerens mulighed for at fortryde sit indkøb

Fortrydelsesretten betyder at forbrugeren (og kun ham eller hende ikke sælgeren) kan træde tilbage fra aftalen. En aftale er jo ellers normalt bindende, men forbrugeraftaleloven giver adgang til fortrydelse i nogle situationer. Der kræves ikke nogen begrundelse fra forbrugers side.

1.3.1 Fortrydelsesfristens længde

Fristen er normalt på 14 dage, jfr. § 18, ved individuel pensionsforsikring er fortrydelsesfristen på 30 dage.

1.3.2 Fortrydelsesfristens beregning

Fristen beregnes ifølge § 18 fra det seneste af følgende tidspunkter, den dag hvor aftalen indgås, såfremt aftalen vedrører en tjenesteydelse eller en vare, som skal fremstilles efter forbrugers individuelle behov. I andre tilfælde den dag, hvor forbrugeren har fået det købte i hænde, ved flere leveringer, er det den første levering, eller den dag, hvor forbrugeren har modtaget de oplysninger, som sælger skal give, jfr. kap. 3, på papir eller andet varigt medium.

Når fristen på 14 dage beregnes, tælles udgangsdagen ikke med. F.eks. hvis en vare er leveret d. 11/11 udløber 14-dages fristen således d. 25/11, hvor man blot skal have afsendt varen. Om den derefter modtages af sælgeren efter de 14 dage har ikke betydning. Skulle det ske at sælgeren ikke har givet de påkrævede oplysninger om fortrydelsesretten i et tilfælde, hvor han er forpligtet til dette, udløber fortrydelsesfristen først efter 3 måneder, medmindre sælgeren forinden har oplyst om fristen. I så fald begynder den at løbe fra dette tidspunkt.

Skal en vare tilpasses eller fremstilles efter forbrugers individuelle behov og gælder der en fortrydelsesfrist, vil sælgeren som regel vente med at påbegynde arbejdet, idet han ellers risikere, at f.eks. hans individuelle tilskårne gulvtæppe, skræddersyede tøj eller afmålte gardiner bliver genstand for fortrydelsesretten. For at undgå sådanne u hensigtsmæssigheder, er det i denne situation tilladt, at den erhvervsdrivende opnår samtykke fra forbrugeren til at påbegynde arbejdet inden fortrydelsesrettens udløb med den konsekvens, at forbrugeren ikke kan fortryde købet når arbejdet først er sat i gang.

1.3.3 Fortrydelsens gennemførelse

Forbrugeren kan fortryde købet ved at sende varen retur, og skal da selv betale for returporto. Forbrugeren kan også benytte fortrydelsesretten ved at afvise at modtage varen. I den situation spares omkostninger til returforsendelse ligesom forbrugeren kan få sit pengeinstitut til at tilbageføre det betalte beløb, såfremt der er betalt via kreditkort. Er pakken derimod modtaget af forbrugeren, kan forbrugeren ikke længere forlange beløbet tilbageført af pengeinstituttet, da det i den situation allerede er frigivet til sælgeren.

1.3.4 Betingelser for at bruge fortrydelsesretten

Hvis en forbruger fortryder, skal vedkommende ikke blot overholde fristen, men forbrugeren skal også kunne tilbagelevere varen i væsentlig samme stand og mængde som den blev indkøbt jf. § 20. Er varen taget i brug, har forbrugerne givet afkald på sin fortrydelsesret. Fortrydelsesretten kan heller ikke anvendes, hvis forseglingen er brudt på forseglede lyd og billedoptagelser.²

1.3.5 Retsvirkning af fortrydelse

Benyttes fortrydelsesretten af forbrugeren bortfalder parternes forpligtelser overfor hinanden. Er varerne udvekslet, skal tilbagelevering ske. Sælgeren må ikke modregne et gebyr eller andet i købesummen, tværtimod skal han returnere købesummen snarest mulig og senest 30 dage efter, at han har modtaget varen retur. Forbrugers eneste udgift bliver således eventuelle fragtomkostninger til returneringen.

2. Behandling af forslaget i Inatsisartut

Der var ved 1. behandlingen en bred tilslutning fra Inatsisartut til, at lovforslaget sættes i kraft for Grønland.

3. Høringssvar

Indledningsvis bemærker udvalget at de afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab. Udvalget konstaterer, at følgende er blevet opfordret til at afgive høringssvar:

Infrastrukturkontoret, Lov – og Justitsafdelingen Formandens Departement, Departementet for Finanser, Departementet for Bolig, Infrastruktur og Trafik, Grønlands Arbejdsgiverforening, Nuna Advokater, Rigsombudsmanden i Grønland, GrønlandsBanken, Råstofdirektoratet, KNAPK, SIK, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. KANUKOKA. Høringen giver ikke anledning til kommentarer.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder, at den opdatering af forbrugerbeskyttelsen, som lovforslaget medfører, både er vigtig og påkrævet, eftersom grønlandske forbrugere ligesom forbrugere i andre moderne lande i et stigende omfang bruger internettet til at indkøbe ydelser eller varer. Den teknologiske udvikling er løbet fra den nugældende forbrugerlov eftersom den ikke regulerede internethandel, men alene postordresalg.

² Et eksempel på dette kan være køb af musik på internettet. Forbrugeren kan ikke påberåbe sig en fortrydelsesret når købet først er downloaded til forbrugernes harddisk. Ligeledes vil en forbruger ikke kunne påberåbe sig en fortrydelsesret hvis vedkommende har købt en film eller et spil og brudt emballagen.

Det er derfor særdeles vigtigt, at man på baggrund af den teknologiske udvikling også tager højde for og er på forkant med beskyttelse af de grønlandske forbrugere ved deres handel via internettet. Med de nye regler vil tjenesteydelser, som for eksempel køb af varer og finansielle tjenesteydelser såsom indlån og udlån, også være omfattet af forbrugeraftaleloven. I praksis betyder det blandt andet, at man som forbruger stort set vil have de samme rettigheder, når man handler på internettet som man har, når man handler i en butik. Udvalget finder det også positivt at lovforslaget også regulerer det salg, der foregår uden for et fast forretningsted, således at borgernes rettigheder også styrkes i denne sammenhæng. Samlet set ser udvalget, at en ikraftsættelse af lovforslaget som et positivt tiltag til gavn for forbrugerne.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget ser sig ikke i stand til på det foreliggende grundlag at vurdere forslaget økonomiske konsekvenser. Det er udvalgets umiddelbare vurdering, at disse er minimale. Denne formodning syntes at være støttet af det faktum, at Grønlands Arbejdsgiverforening i deres høringsvar ikke finder anledning til at anføre vurderinger om, hvorvidt lovforslaget skønnes at have økonomiske virkninger for deres medlemmer. Udvalget bemærker ligeledes at Naalakkersuisut ej heller anfører, at der kan være forbundet økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering. Udvalget formoder derfor at sådanne ikke vil forekomme.

6. Udvalgets indstillinger

Et **enigt udvalg** indstiller forslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Hans Aronsen
Formand

Niels Thomsen

Kim Kielsen

Siverth K. Heilmann

Akitsinnguaq Olsen